

De WIA doorgelicht: waar blijft de doorbraak?

Heidi Hamhuis

Heidi Hamhuis
Pricing Actuaris bij De Goudse

En jullie?

Wie van jullie adviseert
klanten over de WIA?

Wat zijn jullie ervaringen?

Wat zien we in de WGA-ERD-verzekeringsmarkt?

achmea

Geen offertes tot 1 oktober

α.s.r.

Geen 3

de Goudse
verzekeringen

Loyalis
een merk van α.s.r.

nationale
nederlanden

quantum leben

Geen offertes tot 1 oktober

Wat is er aan
de hand?

Quote

die jaren is De Goudse propositie
WGA-ERD eindelijk gelijk aan andere
verzekeraars;
Niemand biedt nu meer 3 jaar
premiegarantie aan"

Waarover willen jullie meer horen?

Update
prinsjesdag

WIA in cijfers

Complexiteit WIA

Verzuim &
preventie

Stellingen

Komt er beweging in de hervormingen van het WIA-stelsel?

Houdbaar stelsel

- Uitkeringen betaalbaar houden
- Uitvoerbaar voor UWV, nu en in de toekomst

Meer mensen aan het werk

- Aan het werk blijven, ook bij ziekte
- Terugkeer zonder angst de uitkering te verliezen
- Werkgever zijn weer aantrekkelijker maken

Eenvoudiger en menselijker

- Hardheden aanpakken
- Minder complexiteit: nu een 'doolhof' voor wie het betreft

De weg ernaartoe: sociaal overleg

Het kabinet wil met werkgevers en vakbonden afspraken maken over de toekomst van ziekte, arbeidsongeschiktheid en werk. Concrete WIA- en verzuimmaatregelen zijn nog niet aangekondigd, maar het onderwerp staat nadrukkelijk op de beleidsagenda voor 2027.

Status WIA-plannen na Prinsjesdag

Geschrapt

Verlaging maximumdagloon (20%)

Gaat niet door. Betekent hogere uitgaven voor WIA, WAO, ZW en WW

Uitgesteld

Afschaffing compensatieregeling LAO

Naar 1 januari 2028

Afschaffing tegemoetkoming arbeidsongeschikten

Naar 1 januari 2029

WW-duur 24 → 12 maanden

Naar 1 januari 2029; werkt door in de loongerelateerde WGA-uitkering

Geparkeerd

Afschaffing IVA voor nieuwe gevallen

Coalitieakkoord: per 2030

Strengere herbeoordelingen

Voorlopig niet in voorgestelde vorm

Terugvaloptie bij werkhervatting

Geen bezuiniging; nog geen voorstel, ligt stil met WIA-overleg

Loopt door

Taakherschikking UWV

Taken verzekeringsarts deels naar andere professionals

Advies bedrijfsarts leidend bij RIV-toets

Plus: WIA-voorschot niet terugbetalen (bij RvS)

Mkb: na 1 jaar ziekte optie alleen 2e spoor

Instemming of UWV-toestemming.
Wetsvoorstel bij 2e Kamer

UWV-uitvoering · korte termijn

Praktisch beoordelen *sneller besluit*

60+-maatregel *meer toekenningen*

Beslistermijn verhogen *langer wachten*

Herstel te laag uitgekeerde WIA *nabetaling*

Tijdelijk geen bestuurlijke dwangsom *voorgesteld*

Stelselideeën OCTAS · lange termijn

1. Huidig stelsel beter

Eén WIA-regeling, lagere AO-drempel, zzp apart

2. Werk staat voorop

Eerst 3–5 jaar re-integratie, dan beoordeling

3. Basis voor werkenden

Eén regeling voor werknemers én zzp

WIA in cijfers

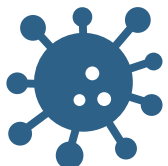
8,3 miljoen verzekerden

873.000 AO-uitkeringen

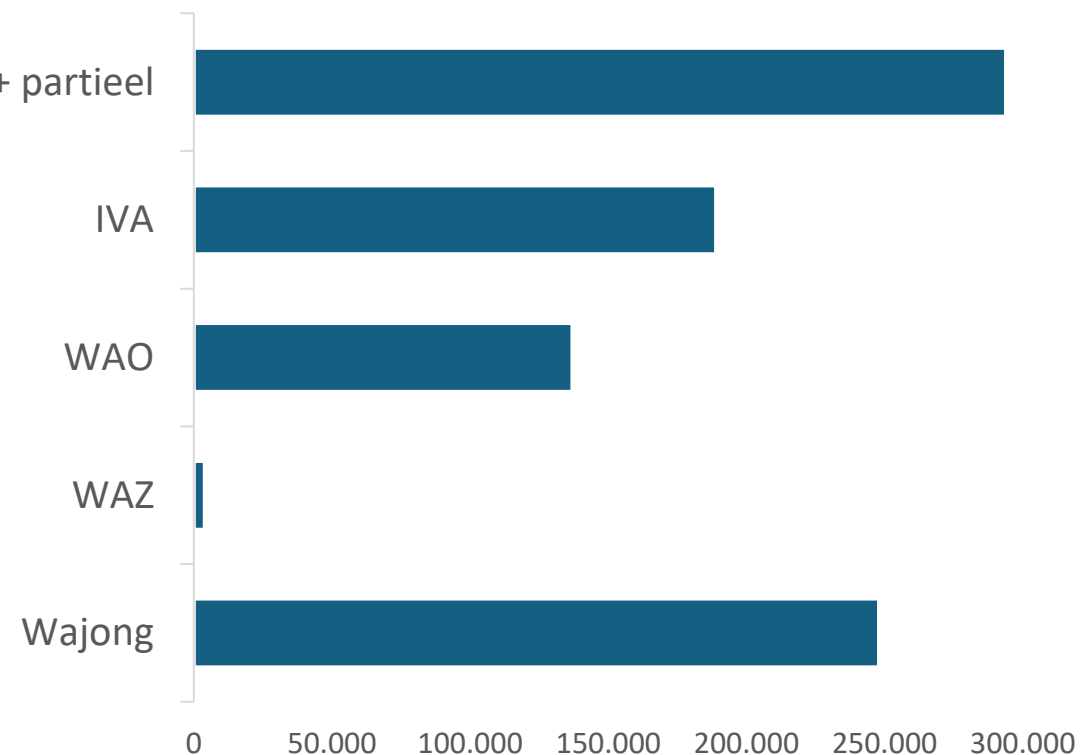

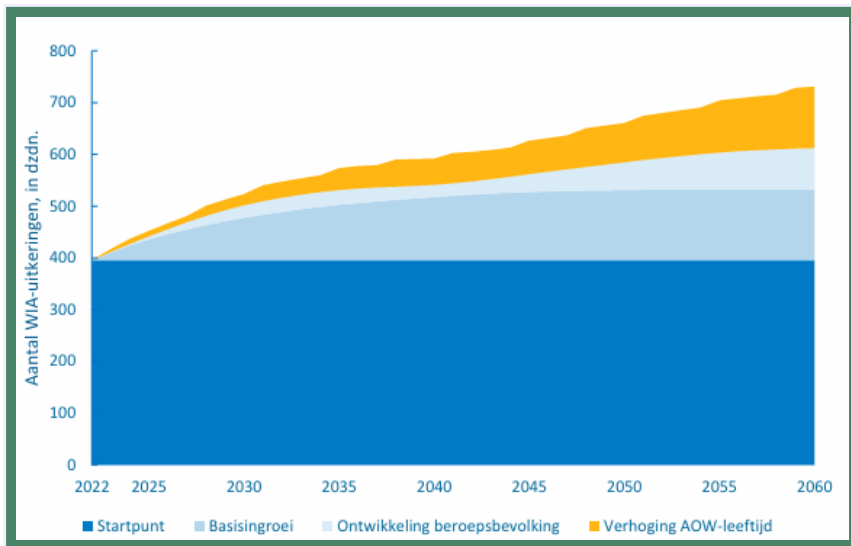
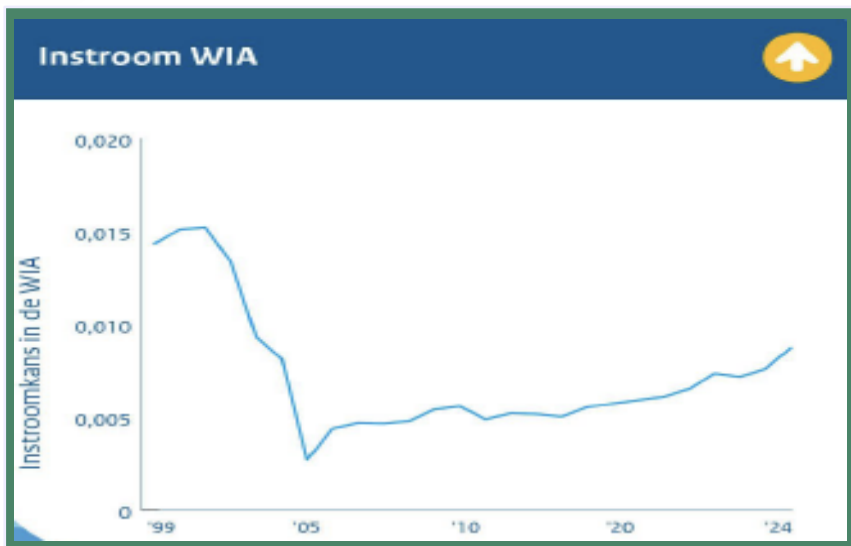
97.000 ontvangen WIA-aanvragen
77.000 afgehandelde aanvragen

163.000 42e weekmeldingen

Samenstelling AO-uitkeringen

2 belangrijke oorzaken daling WIA-instroomkans tussen 2000 -2004

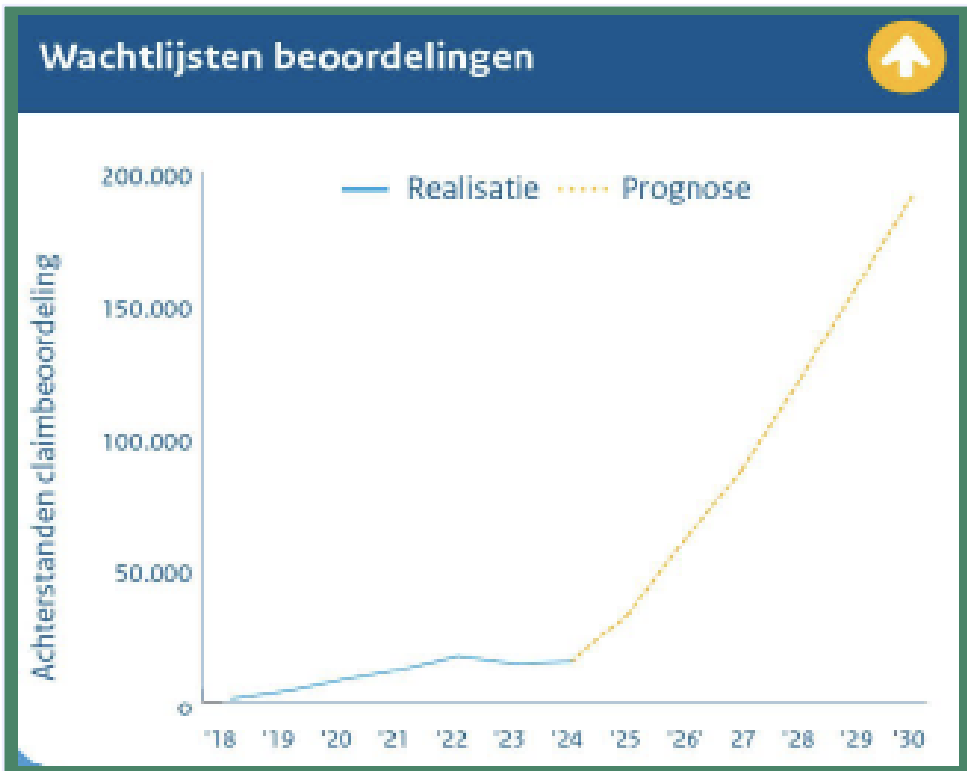
- Wet Pemba (1998)
- Wet Verbetering Poortwachter (2002)

Verschillende oorzaken stijging WIA-instroomkans 2004 - nu

- Langer doorwerken oudere werknemers
- UWV-keuringsachterstanden en maatregelen zoals 60+ regeling en praktisch beoordelen
- Deels niet-geduid; in 2024 was 40% van de instroomstijging niet verklaard

Prognose: WIA-uitkeringen: verdere stijging

- Verwachte stijging door toename psychische problemen, toename werkdruk en arbeidsmarktkrapte
- Stijging populatie
- Verhoging AOW-leeftijd

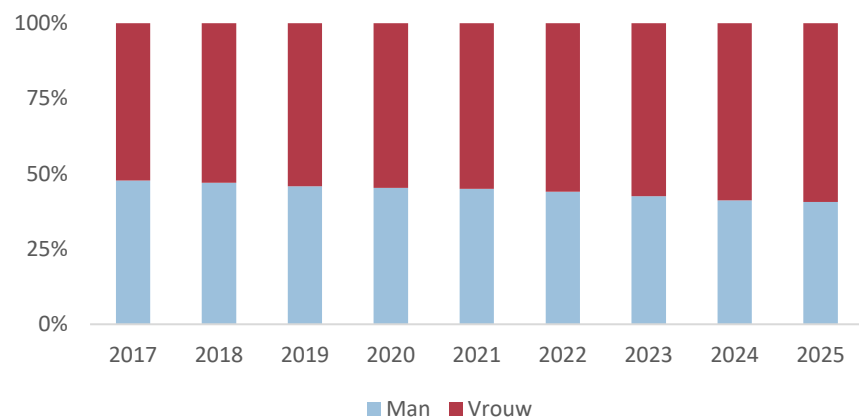

4 oorzaken stijging wachlijsten WIA-beoordelingen

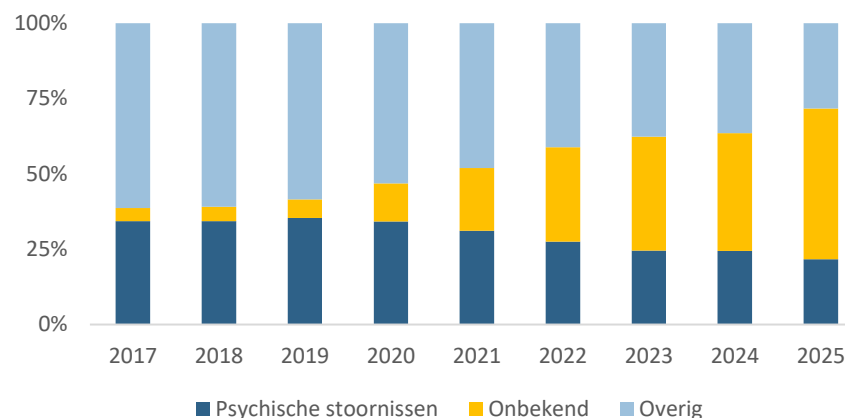
- Beoordelingssysteem complex en gedetailleerd
- Tekort aan keuringsartsen
- Stijging WIA-aanvragen
- COVID

Verdeling WIA-instroom en ontwikkelingen hierin

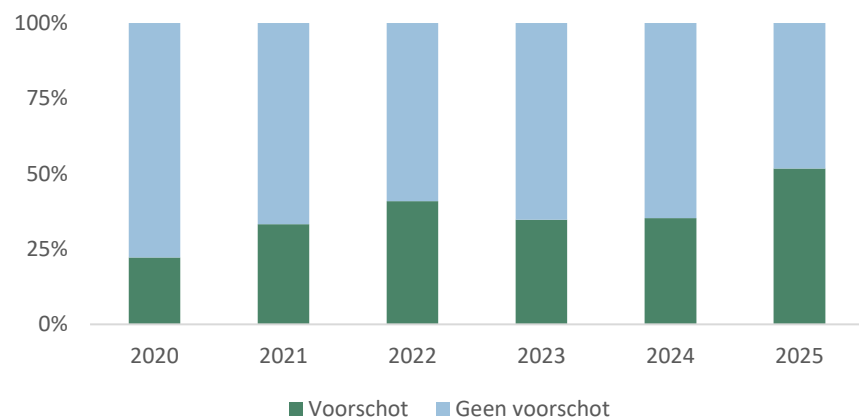
Man vs Vrouw

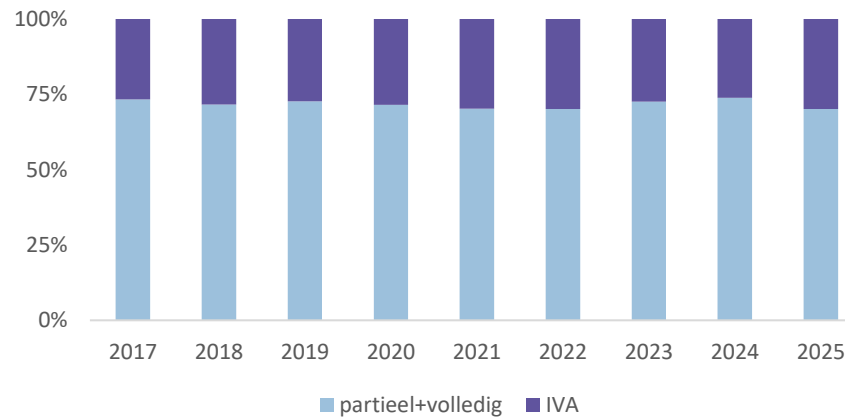
Diagnose

Voorschot vs geen-voorschot

Partieel+volledig vs IVA (*na correctie)

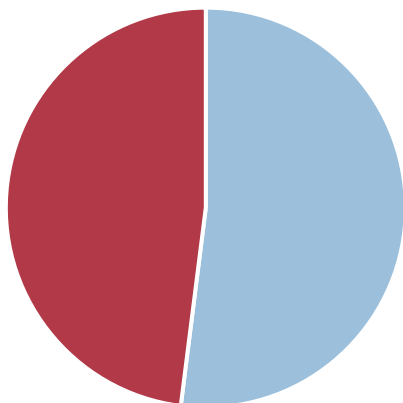

Verdeling WIA-instroom en ontwikkelingen hierin

Geslacht en ERD versus publiek verzekerd

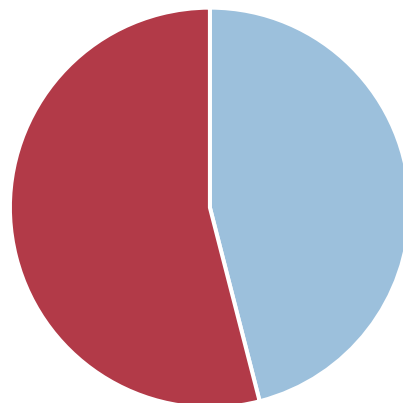
2017

Verzekerd

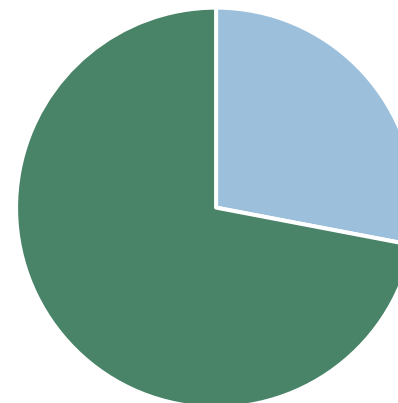
Man Vrouw

WIA-instroom

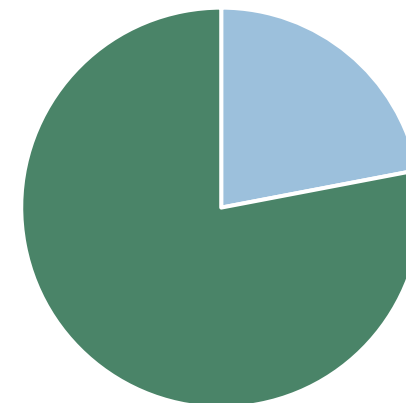
Man Vrouw

Verzekerd

ERD geen-ERD

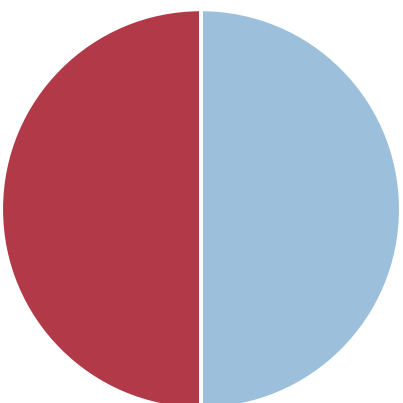
WIA-instroom

ERD geen-ERD

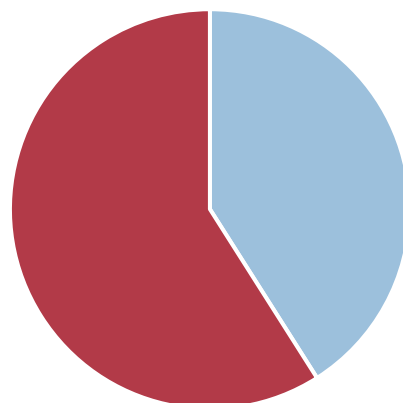
2023

Verzekerd

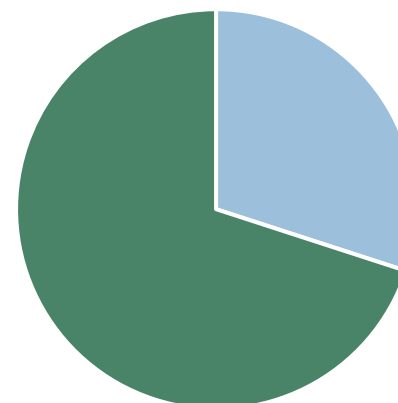
Man Vrouw

WIA-instroom

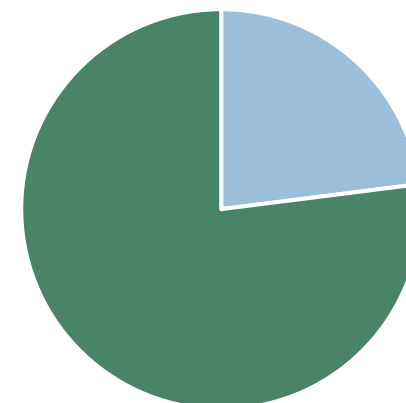
Man Vrouw

Verzekerd

ERD geen-ERD

WIA-instroom

ERD geen-ERD

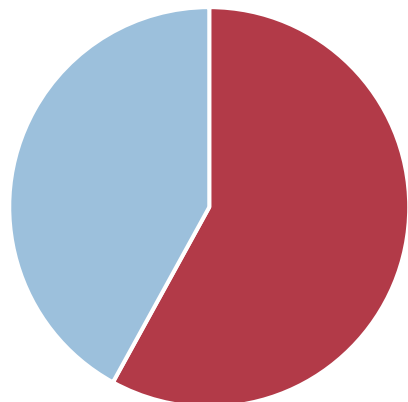
De WIA-instroom is o.b.v. de UWV Kwantitatieve informatie inclusief IVA zonder correctie voorschotten. Aanname is dat het voor de verhouding niet uitmaakt.

Verdeling WIA-instroom en ontwikkelingen hierin Per leeftijdsgroepen

* schattingen

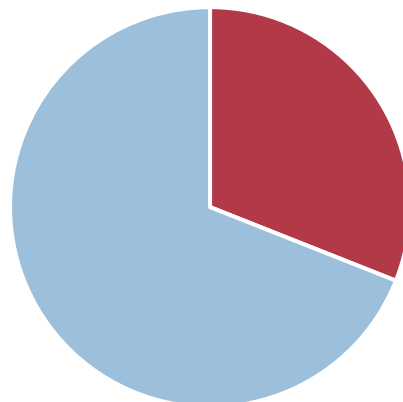
2017

Verzekerd

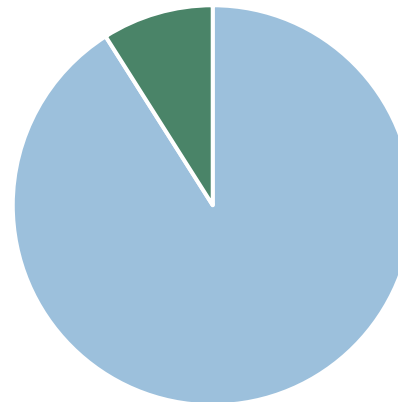
■ 43min ■ 43+ *

WIA-instroom

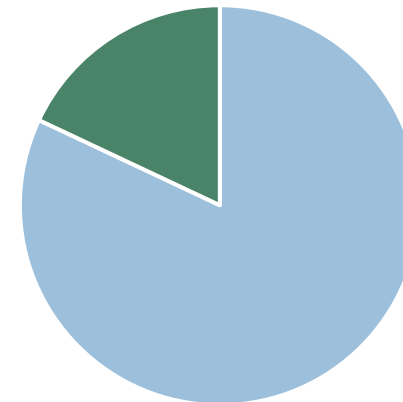
■ 45min ■ 45+

Verzekerd

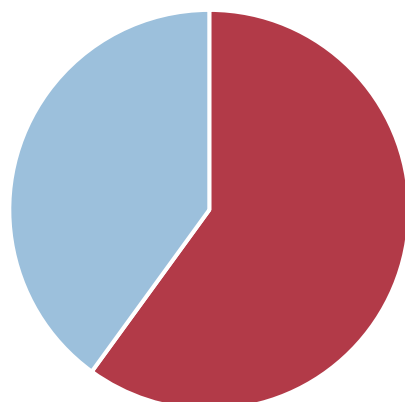
■ 58min ■ 58+

WIA-instroom

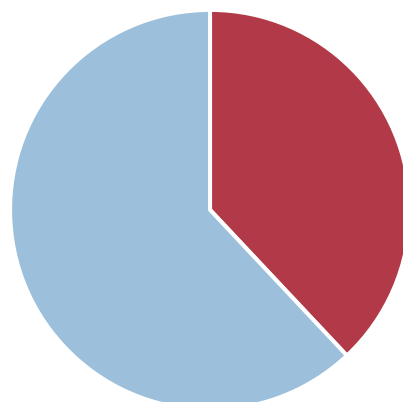

■ 60min ■ 60+ *

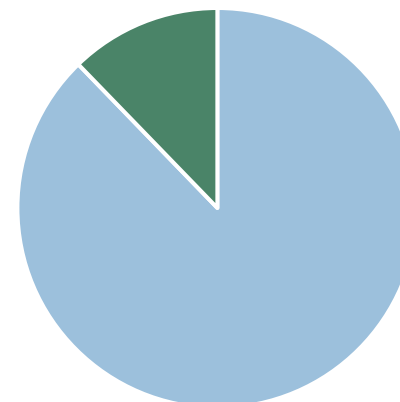
2023

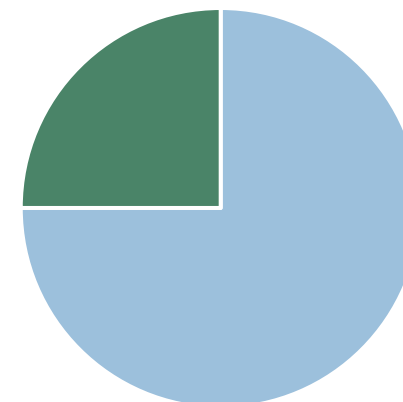
■ 43min ■ 43+ *

■ 45min ■ 45+

■ 58min ■ 58+ *

■ 60min ■ 60+

De WIA-instroom is o.b.v. de UWV Kwantitatieve informatie inclusief IVA zonder correctie voorschotten. Aanname is dat het voor de verhouding niet uitmaakt.

Complexiteit WIA

Waarom de WIA zo complex is

Complex in de tijd

Schade na minimaal 2 jaar
zichtbaar

Uitkeringen hebben een
lange doorlooptijd

Kleine kans, grote impact

Complex in de spelregels

UWV beoordeelt, werkgever
betaalt

Poortwachtmomenten
liggen vast

Alle beoordelingen bij één
partij

Complex in de beoordeling

Maatwerk: geen twee zaken
gelijk

Zelfde beperking, ander
AO%

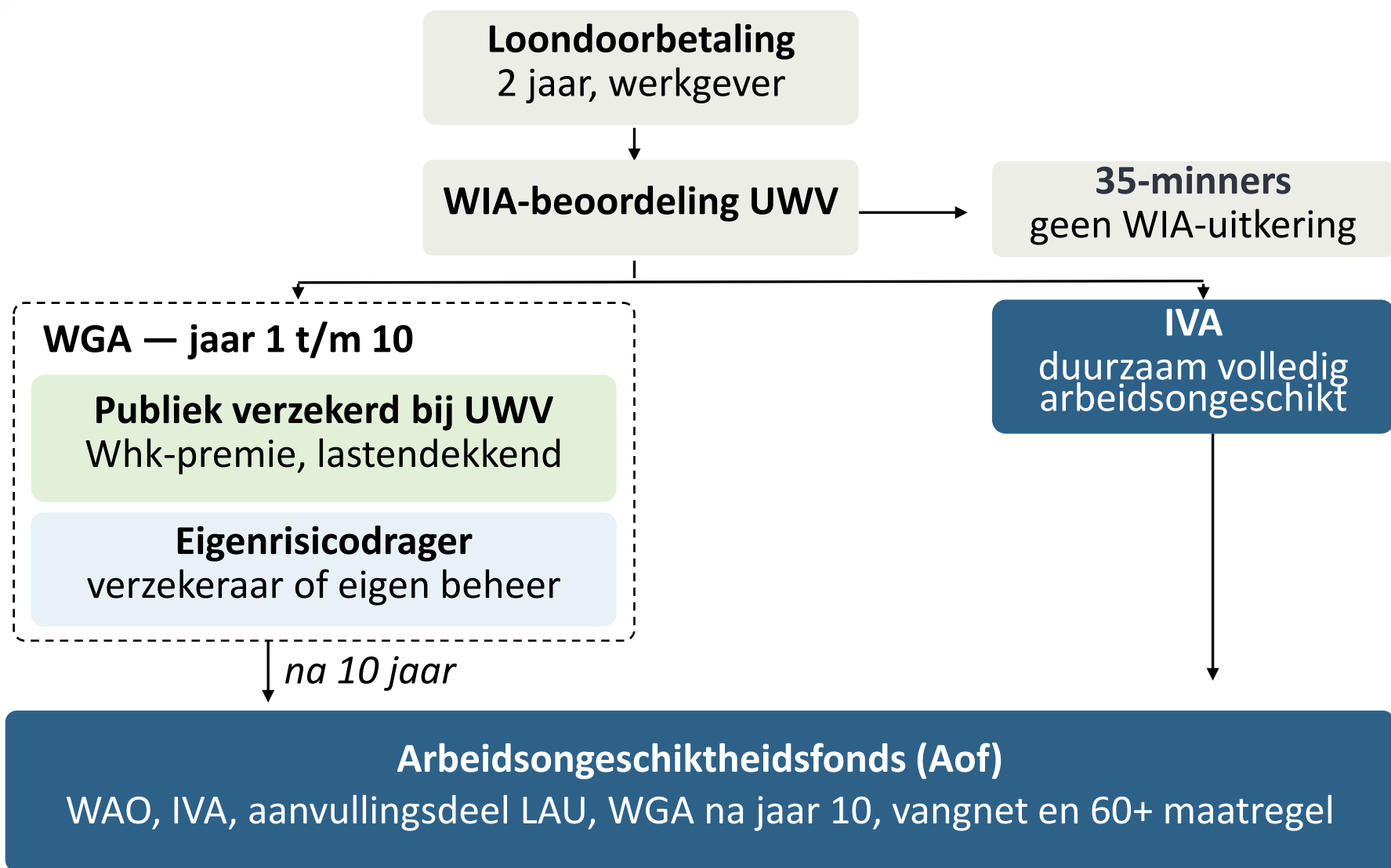
Beoordelingssysteem
complex en gedetailleerd

WIA-opbouw: uitkering en aanvullingen, van eerste ziektedag tot eindleeftijd

Financiering van de WIA

Wie draagt welk risico, en uit welke premie

- uit het Aof
- Whk via UWW
- privaat risico

Financiering WGA: verzekeraar versus UWV

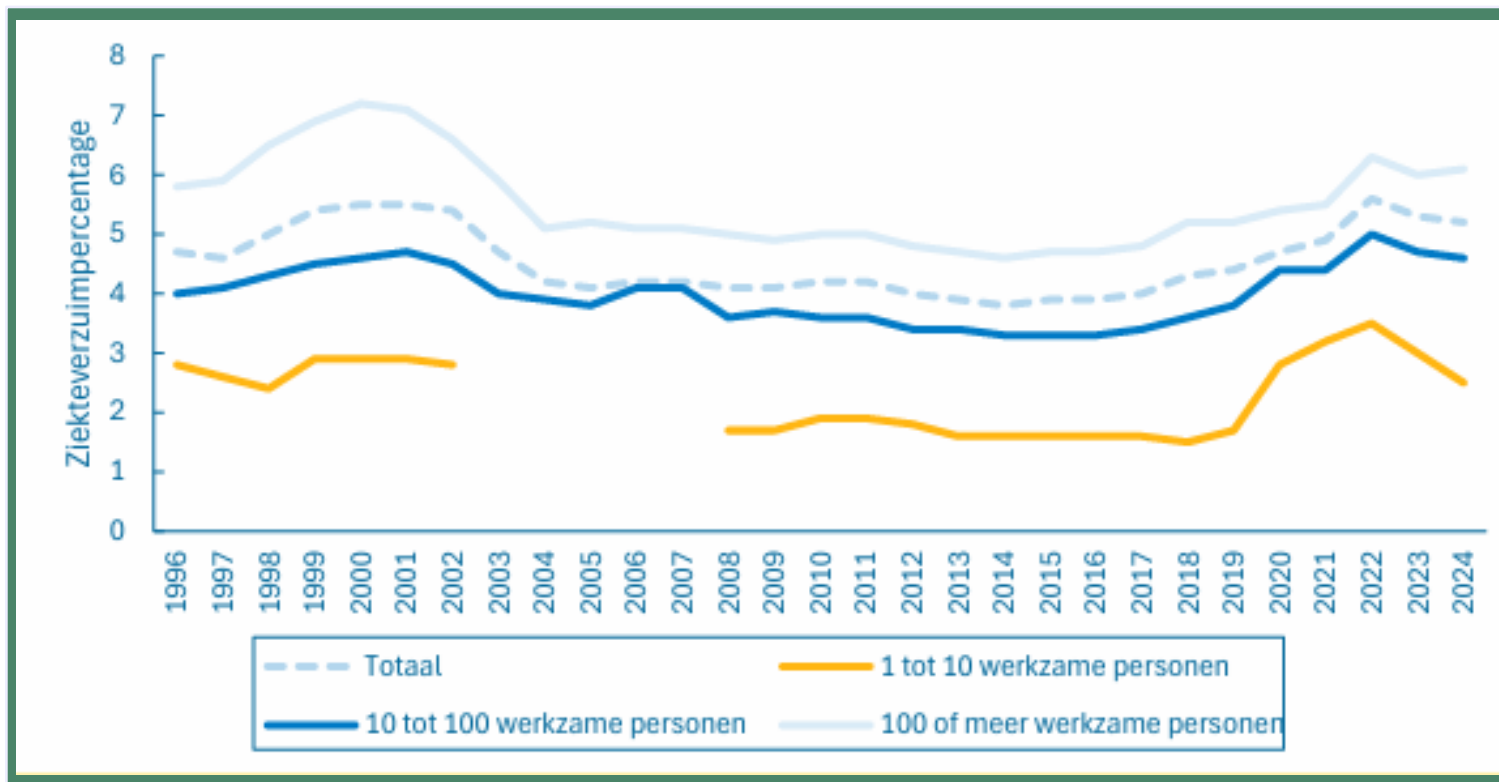
Kapitaaldekking. Onzekerheid wordt vooraf ingeprijsd; een tegenvaller komt voor rekening van de verzekeraar

Omslag met buffer. Een tegenvaller gaat eerst ten laste van het Whk-vermogen en komt geleidelijk terug in latere premies

Verzuim&preventie

Ziekteverzuimpercentage naar bedrijfsgrootte

Stijging verzuim 1997-2002

- Krapte arbeidsmarkt
- Hoge werkdruk
- Meer aandacht voor psychische klachten en burn-out
- Meer oudere werknemers (niet meer, maar wel langer verzuim)

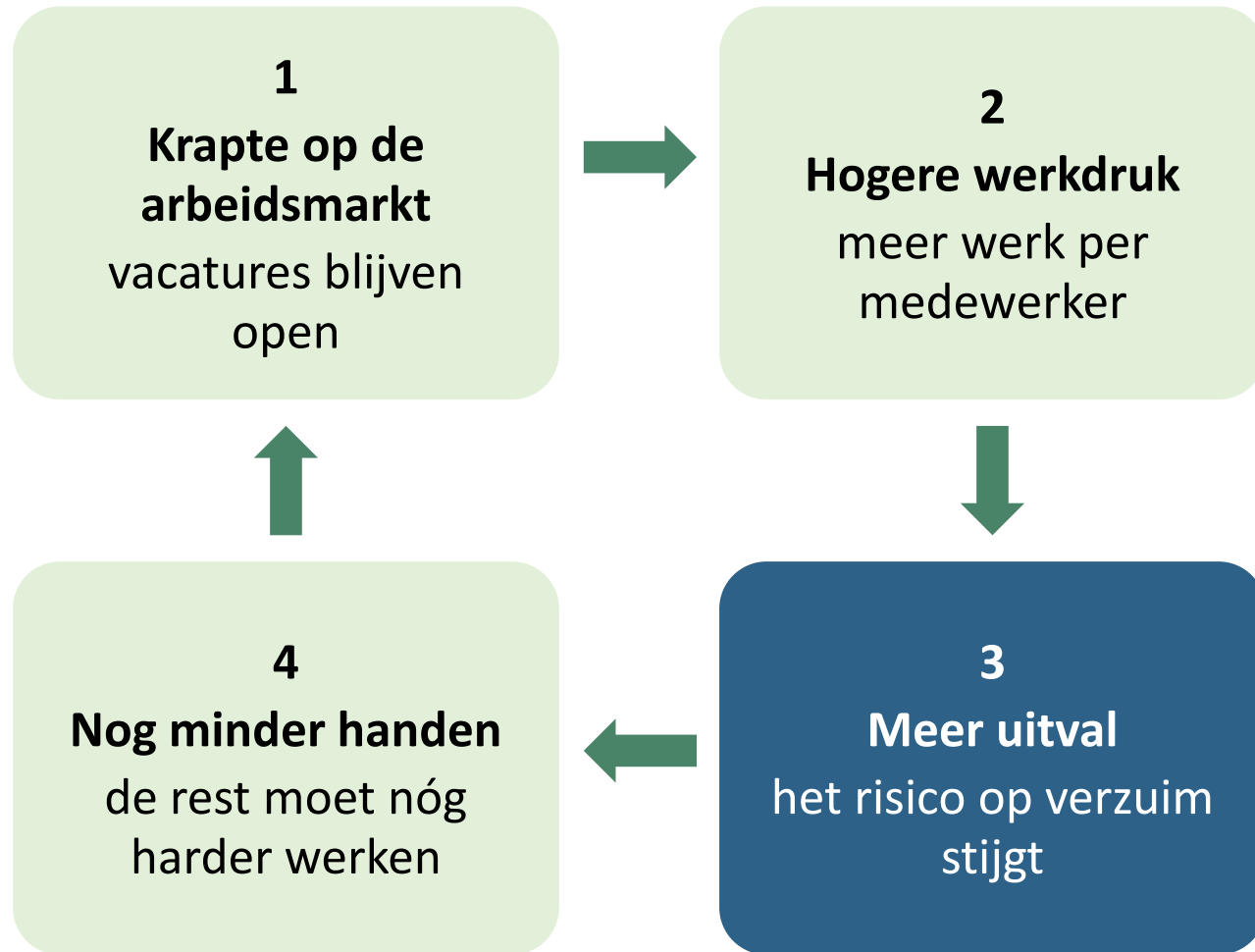
Daling vanaf 2002

- Werkgevers meer verantwoordelijk bij ziekte (zie ook daling bij WIA)

Stijging sinds 2017

- Zie stijging 1997, nu met psychische klachten als structurele factor + (nasleep) COVID

Krapte en uitval houden elkaar in stand

Preventie

Extra mensen werven lost de cirkel niet op: de arbeidsmarkt zit dicht. En elke uitvaller maakt de druk op de rest groter.

De cirkel is het beste aan de voorkant te doorbreken — voorkomen dat werkdruk tot uitval leidt.

Van ondersteuning ná uitval naar preventie vooraf

De kracht van samenwerking

VROEGER
Ondersteuning ná
uitval

NU
Preventie en duurzame
inzetbaarheid

IEDEREEN HEEFT EEN ROL

Werkgever
signaleert
vroeg

Adviseur
wijst de weg

Arbodienst
begeleidt

Verzekeraar
faciliteert

Elke rol ziet iets anders, niemand ziet alles.
Vertrouwen is wat die beelden bij elkaar brengt

- Voor werkgevers - zeker in het mkb - is niet altijd duidelijk welke signalen belangrijk zijn en welke ondersteuning beschikbaar is
- Preventie begint met bewustwording
- Er bestaat geen standaardaanpak voor preventie – wat werkt verschilt per sector, per bedrijf en per mens

Van principe naar praktijk

Partijen tekenen convenant om mentale uitval te helpen voorkomen

Wat

Convenant Sterk door Werk,
verbreed van re-integratie naar
preventie

Wie

Werkgevers, UWV, gemeenten,
ggz en verzekeraars

Passende steun + ervaring verzuim en risico's
eerder herkennen en uitval voorkomen

Doel

Eerder signaleren waar het
misgaat en mensen met
psychische klachten aan het
werk houden

Bron: Verbond van Verzekeraars

Kritische noot

Een mandaat om samen te werken. Nog geen oplossing

- Geen bindende doelen en geen budget, terwijl de grootste driver — werkdruk in zorg, onderwijs en openbaar bestuur — buiten bereik ligt.
- Gebouwd voor begeleiding náár werk; uitval vóórkomen is een andere opgave met andere spelers.

Wat het wél doet

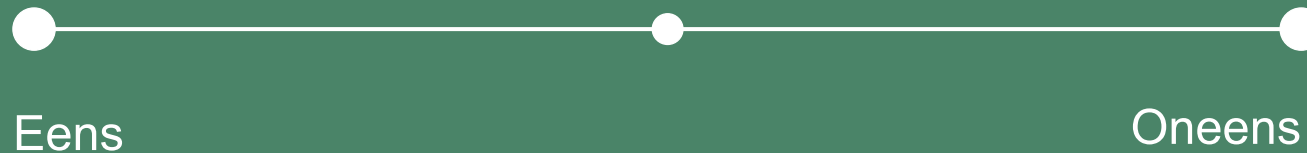
Ggz, werkgevers en UWV erkennen dat verzekeraars hier een rol hebben. Dat opent deuren die anders dicht blijven — maar verandert niets aan wat wettelijk mag.

Stellingen

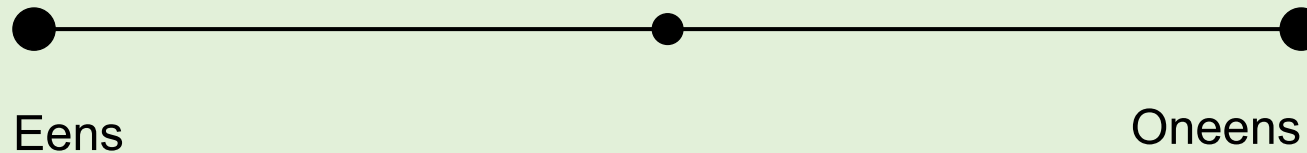
STELLING

Het WIA-stelsel is een goede basis, de problemen zitten in de uitvoering

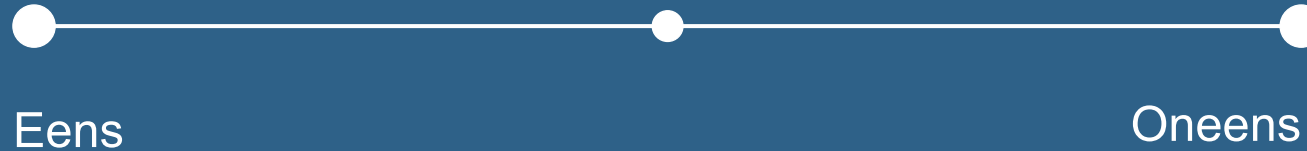
STELLING

Grip op de WIA begint 2 jaar eerder

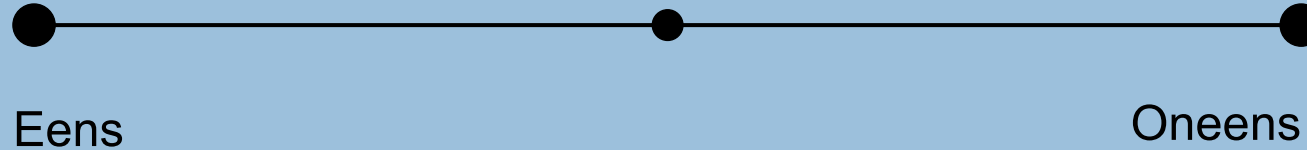
STELLING

Het tweede spoor hoort bij UWV, niet bij de werkgever

STELLING

**Voor het MKB is het geen verstandige keuze meer om WGA-
Eigenrisicodrager te zijn**

Afronding

DE VIJF ONDERWERPEN

- 1 Update prinsjesdag
- 2 WIA in cijfers
- 3 Complexiteit WIA
- 4 Verzuim & preventie
- 5 Stellingen

Wil je meer weten over een onderwerp? Spreek me gerust aan of stuur een mail naar:

hhamhuis@goudse.com

Wat nemen jullie
mee?

Bedankt voor jullie inbreng!